“El patrimoni de l’Església està al servei de tothom”

El bisbe Pardo al balcó de la Casa Carles de Girona, seu del bisbat, que dona a la plaça del Vi MANEL LLADÓ.

El bisbe de Girona, Francesc Pardo, és el president de Catalonia Sacra, un projecte dels deu bisbats catalans per donar a conèixer el patrimoni cultural, històric i artístic de les diòcesis de Catalunya que, en definitiva, és molt bona part del patrimoni cultural de Catalunya. A part dels itineraris i les visites proposades a la pàgina web de Catalonia Sacra, l’entitat organitza una colla d’activitats recollides en una agenda, amb dia i hora i a què la gent s’ha d’apuntar. “N’hi ha una quarantena, entre visites, conferències, tallers... El que passa és que aquest any és especial i per culpa de la pandèmia n’hem hagut de suspendre algunes i traslladar-les a altres dates”, explica el bisbe, que admet que les havien pensades “amb l’aforament que permet el Procicat, però amb la idea de poder viatjar per tot Catalunya i que no hi hagués confinament comarcal”.

En presentar l’agenda 2021 de Catalonia Sacra, va voler destacar que el patrimoni de l’Església està al servei de tothom.I vaig fer servir unes paraules del bisbe Josep Maria Guix, que, com a bisbe de Vic que era, va ser l’encarregat del patrimoni cultural en nom de tots els bisbes de Catalunya. En el pròleg de l’exposició Thesaurus. L’art als bisbats de Catalunya 1000-18000 i parlant del paper que ha de tenir el patrimoni cultural de l’Església en el conjunt de la cultura de tota la societat, Guix va remarcar la hipoteca social que té el nostre patrimoni perquè “és nostre, però és per a tothom” i va afirmar que “l’Església té la responsabilitat de posar el seu patrimoni al servei de la societat”. I això és el que volem remarcar aquest any, que Catalonia Sacra vol posar al servei de tota la societat el patrimoni de l’Església.Catalonia Sacra té molt bona acollida.Sí, perquè presentem la relació que hi ha entre l’art, la cultura i la fe cristiana al llarg de molts segles; el diàleg entre l’art, la societat, els seus valors i el cristianisme, i això interessa la gent. I, a més, és imprescindible per saber qui som. Alhora, s’ha pogut veure l’esforç que hem fet per mantenir tot aquest patrimoni.Conservar el patrimoni deu ser molt car.Hem fet un gran esforç, i aquí hem de donar les gràcies per l’ajuda que hem tingut de les administracions. Aquest any, per exemple, estem fent 13 projectes importants amb el suport del programa PO Feder de la Generalitat. El cost dels projectes és de quasi 12 milions d’euros, de què el govern paga la meitat i nosaltres, l’altra meitat més l’IVA. Cal recordar que els deu bisbats catalans ja ens havíem gastat un munt de milions en el manteniment del patrimoni els últims anys: 8,4 milions el 2017, 11,6 el 2018 i 9,6 el 2019; en total, més de 29 milions.Quins són aquests projectes que s’estan executant actualment?S’estan fent la restauració dels vitralls de la catedral de Barcelona i la restauració de l’església del Sagrat Cor de Vistabella, a la Secuita, la reforma i museïtzació de l’església de la Pietat del museu diocesà d’Urgell, i el projecte de treball per l’accessibilitat del museu del Tapís de la Creació de la catedral de Girona... També estem rehabilitant i posant en valor de l’església parroquial de la Purificació d’Algerri, rehabilitant la façana sud i la coberta de la basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès i restaurant l’orgue de la catedral de Solsona. D’altra banda, estem intervenint les pintures murals de l’absis del santuari de la Salut, restaurant el retaule major de la catedral de Tortosa i, finalment, recuperant i posant en valor de l’obra de Sert que hi ha a la catedral de Vic.Parlem de patrimoni molt gran i d’obres molt petites, algunes de poc conegudes.El patrimoni de l’Església abarca tot el territori i hi ha grans obres i obres molt petites i desconegudes, al Pirineu, per exemple. Per això és important Catalonia Sacra, per treballar conjuntament per tot

el territori i també en la formació dels guies que han d'explicar-lo.Què agrada més a la gent?És veritat que agraden molt les grans obres, les catedrals, les basíliques, però també tenen molta atracció les petites ermites romàniques del Pirineu i agrada molt participar en actes culturals, alguna processó especial, alguna presentació d'una consueta medieval, etc. Hem fet una xarxa d'esglésies i la gent pot consultar els dies que són obertes, quan es fan les visites o, en tot cas, on s'ha d'anar a buscar la clau o amb qui cal anar a parlar perquè t'obrin. En molts llocs, el mossèn no viu en aquell poble.Es coneix poc el nostre patrimoni?A vegades, la gent coneix més el patrimoni d'altres països, sigui perquè n'han vist reportatges o perquè hi han viatjat, que les joies del patrimoni que tenim a casa. Catalonia Sacra vol ajudar a descobrir aquest patrimoni i, sobretot, a contemplar-lo i entendre'l.Hi ha molta ignorància al voltant de la religió, sobretot entre la gent jove.Això és cert, i per això molts no entenen l'art, ni l'arquitectura, ni la pintura... Nosaltres tenim un projecte per facilitar als escolars la visita a llocs importants del nostre patrimoni; encara l'estem treballant. Creiem que seria una proposta molt important, precisament per aquesta ignorància que constatem. Si no es coneixen les arrels cristianes del nostre país i d'Occident, no s'entén la societat, no s'entenen els valors, no s'entén per què es van fer aquestes obres, tampoc moltes coses que tenen a veure amb el moment actual.Estàvem acostumats a veure cues i cues per entrar a la Sagrada Família, cosa que també significava molts diners. Amb la pandèmia, això també s'ha aturat.La disminució d'ingressos ha estat molt important. La baixada de visitants és un problema que constatem tots els bisbats i, d'alguna manera, ens farà plantejar les inversions en restauració i manteniment, perquè la veritat és que les inversions que s'han fet en anys anteriors són impossibles a causa dels dèficits que tenim. També cal dir que molts edificis que formen part del patrimoni eclesial no cobren entrada, eh! Els que cobren són, sobretot, els grans edificis, perquè costa molt de mantenir-los. Tenim un patrimoni molt important que és de propietat de l'Església, això és veritat, però que té una funció social. No és un patrimoni per fer negoci i per crear riqueses, perquè no ens el podem vendre i, en tot cas, sempre té preferència per comprar la Generalitat o l'Estat; per tant, aquest patrimoni hauria de tenir una catalogació especial de cara a les ajudes de les administracions públiques.A vostè què li agrada més?El top és la Sagrada Família, però a mi m'agraden molt les esglésies romàniques de la vall de Boí, i especialment Taüll. També m'agraden molt la catedral de Girona, Sant Feliu, la basílica de Castelló d'Empúries... De Barcelona, m'agrada molt Santa Maria del Mar, i de Tarragona, la catedral. Des dels llocs més petits a les grans ciutats, hi ha joies a tot el territori. Fins que no hi vas, no te n'adonesQuè pot dir de la reforma de la sala del Tapís de la Creació, aquí a Girona?Que serà magnífica. El Tapís de la Creació estava en un espai petit, sense perspectiva; a qui l'anava a veure se li tirava a sobre. En aquella sala, els visitants gairebé no cabien i s'havia de mirar de tan a prop que no ajudava a tenir-ne una visió global. Vam pensar a reformar el museu perquè aquest tapís fos la peça del museu, i ho hem remodelat tot per deixar espais amplis, amb aire.Quan estarà acabada la remodelació?A primers de juliol, i serà la remodelació que el Tapís de la Creació es mereix. També volem alleugerir, d'alguna manera, les peces del museu i deixar-hi només les més emblemàtiques i importants: l'estàtua de Carlemany, l'arqueta... Penso que, avui, les persones que van a un museu, a vegades, es cansen si hi ha massa obres exposades; els causa una espècie de saturació. Potser el que cal en un museu és posar menys obres amb una bona explicació, i aquesta és la idea amb què hem treballat.Estem encara en pandèmia. Què ens ha ensenyat? Què hem d'aprendre?La pandèmia ens ha fet adonar de la nostra fragilitat. Ens pensàvem que teníem el món a les nostres mans amb tot el progrés de la ciència, i un virus, un bitxo microscòpic, ens ha dit: "Sou humans i, per tant, sou limitats." El confinament ens ha fet valorar a tots la normalitat de la vida que hi havia abans: poder relacionar-nos, trobar-nos amb els altres, anar a alguna festa, participar en un dinar o en una trobada familiar... La pandèmia, doncs, ens ha fet adonar del valor de tot allò que era normal i ritual i que potser ja no valoràvem. Amb la tecnologia moderna, anàvem passant de les relacions personals a les telemàtiques, i el confinament ens ha fet adonar de la importància que té la relació de tu a tu.I la gent ha patit molt.Les persones han sofert i sofreixen molt. La gent que ha estat malalta, molta en pateix conseqüències; he parlat amb persones que ho van passar fa mesos i encara no poden fer vida normal. Des del bisbat, els capellans des de les parròquies van viure situacions molt dures quan, per exemple, no podíem fer el comiat de la gent que moria. Ho havíem de fer amb tres persones al cementiri! Tres persones! Això va ser terrible. He parlat amb famílies que no van poder entrar als hospitals per estar al costat dels malalts i això vol dir que aquells malalts no podien rebre l'ajuda i l'afecte dels seus familiars.L'Església ha pogut ajudar la

gent?Crec que sí, d'una manera silenciosa. Moltes persones han anat a trobar els mossens per parlar-hi, s'hi han confiat i han demanat consol. Cal posar en valor els capellans i els equips de Pastoral de Salut dels hospitals perquè, juntament amb els professionals sanitaris, han substituït la família. Això cal valorar-ho molt. Una altra cosa que ens preocupa molt és la situació que vivim a Càritas, que ens mostra la greu crisi econòmica que patim. Passeges i veus botigues tancades, restaurants que no podran tornar a obrir... I els artistes! Crec que ara mateix aquest és el problema, i cal dir això als polítics, que el primer, ara, és atendre les persones. Personalment, he incrementat les visites pastorals perquè m'ha semblat que calia animar les persones, sobretot en parròquies i en pobles petits que han quedat una mica aïllats.Amb 'Laudato si', el papa també fa una crida a salvar el planeta.No podem liquidar la naturalesa com s'està fent, no podem pensar a utilitzar tots els recursos sotmetent la natura a situacions degradants que, al final, ens repercuteixen a tots, l'aigua, el clima, la salut... I totes les possibles malalties que poden venir. I la pandèmia també ens ha fet pensar en això.Vostè es jubila en breu. Durant el seu mandat, han passat coses molt gruixudes a casa nostra: la repressió, hi ha presos polítics. Vostè ha estat dels pocs que ha alçat la veu, però l'Església catalana, en general, ha mantingut un dolorós silenci.Jo he fet el que m'ha semblat que havia de fer, però aquí hi ha una cosa que cal dir: quan diem l'Església, a vegades només pensem en els bisbes, i això és un error, perquè l'Església la formem molta gent. En aquest cas, penso que en l'Església –i no dic la jerarquia, ni els bisbes– sí que hi ha hagut molta preocupació, molta participació, molt de dolor i de sosteniment de les persones que han sofert per aquesta situació. Cal dir que els bisbes sí que hem fet alguna declaració conjunta quant als drets humans. Que s'esperava més? És possible, però la situació és la que és i les persones som les que som.

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 25-04-2021, Pàgina 18
-El Punt Avui. Nacional 25-04-2021, Pàgina 18

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1959075-el-patrimoni-de-l-esglesia-esta-al-servei-de-tothom.html